

Västerländska värden i vida världen?

En idealtypsundersökning av synen på homosexualitet i Singapore och Malaysia

Jacob Holm

Statsvetenskapliga institutionen

Termin: HT 2019

Handledare: John Åberg

Omfång: 9082 ord

Abstract

The situation for the LGBT community is still problematic in many parts of the world. But maybe change is coming. This paper examines how the state leaders of Malaysia and Singapore speak publicly about gay rights in their own countries. To examine this I used quotes from newspaper articles about the situation in the respective countries. The analysis is made with two ideal types that have been constructed for this thesis. The first one is constructed with ideas from the west including ideas about globalization, individuality and the creative class. The second is based on ideas about Asian Values which includes conservative thoughts about the family and cultural relativism. This study finds that Singapore is largely influenced by ideas that can be traced to both the Asian Values discourse and modern ideas about individuality, especially in areas that concerns economic growth. Malaysia on the other hand strongly argues accordingly to the Asian Values discourse and often refers to the religious aspects of the country.

Keywords: *Singapore, Malaysia, Individualisering, Asian Values, Idealtyper*

Innehållsförteckning

Inledning	3
1.1 Problemformulering.....	3
1.2. Frågeställning.....	4
1.3. Syfte.....	4
2. Material och källkritik	5
3. Litteraturoversikt	6
4. Metod	11
4.1 Idéanalys med idealtyper.....	11
5. Teoretiskt ramverk	13
5.1 Idealtyp #1 - individualiserad västerländsk.....	13
5.2 Idealtyp #2 - Asian Values.....	18
6. Analys	21
6.1 Singapore.....	21
6.2. Malaysia.....	24
6.3. Slutsatser	27
7. Diskussion	28
Litteraturlista	30

1. Inledning

1.1 Problemformulering

En utbredd uppfattning är att HBTQ-rättigheter blivit allt mer accepterade i världen, framför allt i de västerländska samhällena, men graden av tolerans varierar. Jag har intresserat mig för att undersöka synen på homosexualitet i två sydostasiatiska länder, Singapore och Malaysia.

Länderna har jag valt då Singapore de senaste åren blivit allt mer liberalt när det kommer till synen på homosexualitet medan Malaysia håller fast vid en restriktiv hållning. Det är intressant att jämföra länderna då de för inte alltför länge sedan utgjorde en nation, om än under en kort tid. Länderna har tagit stora ekonomiska kliv men värderingsutvecklingen inte gått åt samma håll. Särskilt vad gäller synen på homosexualitet är skillnaderna tydliga. Medan Singapore förberett sig för att öppna upp landet har den Malaysiska regeringen tagit krafttag mot HBTQ-communityt och under det senaste året stängt ner HBTQ-klubbar som tidigare lämnats orörda.¹

Den här studien tar sin utgångspunkt i Sektion 377a i brottsbalken (*Section 377a of the Penal code*). Lagen är en gammal brittisk koloniallag som överlevt i både Singapore och Malaysia, men med modifikationer som de nationella regeringarna gjort över tid. I Singapore kriminaliserar lagen alla homosexuella akter mellan vuxna män medan den i Malaysia kriminaliserar alla homosexuella handlingar. Lagen fanns i flera andra tidigare brittiska kolonier har tolkats och förändrats åt olika håll i olika länder.

De senaste åren har attityder hos invånarna i Singapore blivit mer liberala till homosexualitet enligt en studie från Institute of Policy Studies som publicerades i maj 2019.² Forskarna har jämfört hur invånarna i landet ser på sex mellan homosexuella och på giftermål mellan samkönade. Studien visar

¹“Guardian, *Malaysia accused of state sponsored homophobia after lgbt crackdown.*”, 2018, [tillgänglig online på: <https://www.theguardian.com/world/2018/aug/22/malaysia-accused-of-state-sponsored-homophobia-after-lgbt-crackdown>]

²Kenneth Cheng, 2019, “*S’poreans more liberal towards homosexuality compared with five years ago, IPS survey finds*”, [tillgänglig online på: https://ikyspp.nus.edu.sg/docs/default-source/ips/today_sporeans-more-liberal-towards-homosexuality-compared-with-five-years-ago-ips-survey-finds_020519.pdf]

att landet, från 2013-2018, blivit mer liberalt i frågan. Forskarna poängterar att majoriteten av invånarna fortfarande är emot Gay Rights men att trenden är att alltfler accepterar det. Även bland regeringsföreträdare har förändringar till viss del märkts. Andelen som anser att homosexualitet alltid är fel har de senaste fem åren minskat från 61.6 % till 50.4 %. Särskilt syns skillnaderna i gruppen unga, 18-25 åringar. Detta är en intressant förändring som kräver ytterligare fördjupning och som statsvetare är det naturligt att intressera sig för vad regeringsföreträdarnas ståndpunkter i frågan. Detta har lett fram till uppsatsen frågeställning som finns att läsa nedan.

Den här uppsatsen undersöker uttalanden från regeringsföreträdare från Malaysia och Singapore och jämföra dessa med de idealtyper som jag utformat. Uttalanden berör på olika sätt homosexuellas situation i respektive land och jämförs med två idealtyper, en individualiserad västerländsk och en konservativ som bygger på "Asian Values".

1.2. Frågeställning

Hur ger respektive regeringar i Malaysia och Singapore uttryck för idéer gällande homosexualitet?

1.3. Syfte

Syftet med uppsatsen är att bidra med kunskap och förståelse om situationen för homosexuella i Malaysia och Singapore. Situationen för homosexuella är ett perspektiv som sällan når länderna i Sydostasien. En stor del av litteraturen om homosexuellas rättigheter behandlar främst situationen i Europa och Amerika. Singapores senaste decennium är dock ett undantag och situationen för homosexuella och de förändringar i värderingar som landet genomgått är väl kartlagda. Den här studien ämnar dels att ge ytterligare uppmärksamhet och bidra med ytterligare kunskap om situationen för homosexuella i Singapore men också sätta läget i landet i perspektiv till utvecklingen i Malaysia.. Ett ökat fokus och en ökad förståelse för den motsvarande situation i Sydostasien kan också öka möjligheterna för fortsatt förändring av situationen i området. Ämnet är ett viktigt forskningsämne eftersom samhällsförändringen är djupgående. Många länder i regionen har samma mål som Singapore, att bli regionens ledande globala huvudstad, och att följa sydostasiens utveckling på den punkten kommer vara fortsatt intressant ur forskningssynpunkt.

2. Material och källkritik

Denna studies primärmaterial kommer att bestå av uttalanden som berör homosexualitet från statliga representanter från Singapore och Malaysia. Uttalandena skiljer åt sig i fråga om textmängd och i viss mån kontext men citat kommer att väljas ut och jämföras. Det är främst ministrar från de olika länderna som uttalar sig i artiklarna och det är deras uttalanden som jag valt att fokusera på. Det är också deras uttalanden som jag har använt till citaten som redovisas i analysen.

Vägledande för den här uppsatsens materialdel har sidan "Human dignity trust" varit.³ Organisationen jobbar globalt för sexuella minoriteters mänskliga rättigheter och samlar information och uttalanden nationsvis på sin hemsida. På hemsidan finns samlade uttalande av "Public figures" från både Malaysia och Singapore som berör homosexuellas rättigheter. Spannet sträcker sig från 2011 till idag i Singapores fall och från 2012 till idag i Malaysias fall. Jag har använt mig av sidans urval för att få en överblick av de senaste årens uttalande från statliga representanter och gått igenom uttalanden som gjort av bland annat regeringsföreträdare.

Viktigt att ha i åtanke är att citat från nyhetsartiklar är bearbetade och utvalda från ett större material. Ett urval har redan skett och materialet är redan behandlat redaktionellt. I de fall det har gått har jag gått till förstahandskällor. Dock har språkbarriärer och hemsidor med föränderligt material och sökfunktioner med blockader gjort att det inte alltid gått. Att inte ha tillgång till citatens ursprungskälla är problematiskt då man alltid riskerar att dimensioner eller sammanhang försvinner eller att mellanhanden tolkar på ett annat sätt än vad jag skulle ha gjort. Trots detta utgår jag från att citaten inte är bearbetade på annat sätt än vad som är journalistiskt lämpligt och att orden fortfarande ska vara korrekt återgivna.

Att göra en avgränsning av materialet har varit viktigt då den här undersökningen har ett begränsat utrymme och deadline att ta hänsyn till. Studien gör inga anspråk på att vara heltäckande utan är begränsad av platsskäl.

³Human Dignity Trust [Tillgänglig online: <https://www.humandignitytrust.org/>]

3. Litteraturoversikt

Det finns en bred litteratur om länderna i Sydostasien och deras framgångar under den senare delen av 1900-talet. Stort fokus har riktats mot "The Tiger Economies" (för Malaysia "tiger cub economy") och den ekonomiska utvecklingen som länderna gått igenom. Sinsemellan har Singapore oftare varit mål för forskarnas uppmärksamhet i frågor som inte enbart berör ekonomi. Även värderingsutvecklingen i framför allt Singapore har varit föremål för forskningen.

Situationen för homosexuella i Malaysia har inte varit prioriterad från en forskningssynpunkt. Forskare i landet undviker att forska på ämnet då det är förknippat med risk att förlora uppdrag vid universiteten.⁴ Frågan är bättre kartlagd i grannlandet. Det har under de senaste åren publicerats fler studier som behandlar Singapores position gällande homosexuellas rättigheter. Jag kommer nedan gå igenom flertalet artiklar och forskningsmaterial som publicerats i frågan. Medan det har funnits mycket skrivet om homosexualitet i Singapore har det varit svårare att hitta forskning på homosexualitet i Malaysia. Inte heller är forskningsläget särskilt uttömmande när det gäller litteratur som jämför länderna vad det gäller rättighetsfrågor. Frågor som relaterar till min egen undersökning är inte svåra att hitta. Den forskning rörande Malaysia som framför allt kommer tas upp nedan handlar till stora delar om islams roll i samhället och dess förhållande till individen. Familjens roll och Islam ses ofta som faktorer som står i motsats till homosexualitet.

Frågan är fortfarande kontroversiell i Malaysia. En som ändå forskat på homosexualitet i landet är Ismail Baba som gjort en fallstudie om homosexuella par i landet. I studien från 2001 kommer Baba fram till att homosexualitet är långt från accepterat i landet och att det finns stora problem med självacceptansen bland homosexuella par på grund av detta. Många par lever i hemlighet eller isolerar sig istället för att visa sin kärlek öppet och har lärt sig att leva med detta.⁵

⁴Singaravelu, Hemla och Cheah, Wai Hsien "Being gay and lesbian in Malaysia" 2019, [Tillgänglig online: <https://eds-b-ebshost-com.ludwig.lub.lu.se/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=5&sid=f574f8aa-6fef-4c37-8fe3-048ebdde5114%40sdc-v-sessmgr01>] sid 1

⁵Ismael Baba, 2001, "Gay and Lesbian Couples in Malaysia", Journal of homosexuality, 40:3-4, 143-163, DOI: 10.1300/J082v40n03_08 Tillgänglig online :https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1300/J082v40n03_08

Det finns dock en bredare litteratur om familjens status och roll i landet. I debatten, i den mån det överhuvudtaget finns en sådan, ställs ofta familjeideal mot homosexuellas rättigheter. Melati Sumari, Dini Farhana Baharudin, Norfaezah Md Khalid, Nor Hasniah Ibrahim, Ida Hartina Ahmed Tharbe skriver om familjens position i Malaysia. Studien visar hur funktionella familjer i sina roller upprätthåller vissa värden för hur familjens medlemmar ska fungera i samhället. Malaysia beskrivs av forskarna som ett utpräglat kollektivistiskt samhälle ⁶

En betydande beståndsdel i den här uppsatsen är *Asian Values*, ett ämne som får sägas vara välutforskat. Asian Values uppkom som en reaktion på mänskliga rättigheter och demokratidiskursen och det går inte att diskutera Asian Values fränkopplat från mänskliga rättigheter. En viktig forskare inom mänskliga rättigheter-området är Jack Donnelly som bland annat skrivit "*International Human Rights*". Även Donnelly ägnar ett kapitel åt debatten mellan universalistiska mänskliga rättigheter som utgår från individen och värden som bygger på skyldigheter gentemot familjen och samhället och upprätthållandet av harmoni. Utvecklingen sedan 1980-talet har inneburit att allt fler länder asiatiska länder har utvecklats mot ett västerländskt individualiserat samhälle.⁷ Donnelly spekulerar i vad som händer med diskussionen om mänskliga rättigheter och Asian Values när den globala maktordningen i framtiden har sin utgångspunkt i Asien med Kina som ekonomiskt maktcentrum.

Singapore har sedan början av 2000-talet allt mer betraktats som en global stad som vill locka "Den globala kreativa klassen". Om detta skriver Natalie Oswin. Under 1970 och 80-talet har den ekonomiska utvecklingen letts av landets industriförhållanden men under 90-talet och 00-talet har landet allt mer ställt om landet till en postindustriell kreativ ekonomi.⁸ Människorna som tillhör gruppen ska kunna bidra med kreativa ideer och utveckla staden men de behöver lockas av nytänkande, toleranta och mångkulturella miljöer. Man hoppas att landet och ekonomin ska kunna utvecklas i och med inflödet av den kreativa klassen. Det är med bakgrund mot detta som Singapore har anammat en mer tolerant attityd mot sexuell olikhet. Singapore betraktas allt oftare som asiens nya "Gay Capital"⁹

Även om Singapores regerings syn på homosexualitet har blivit mer välkomnande i och med de ekonomiska fördelarna som den kreativa klassen ska föra med sig är homosexuellas ställning långt

⁶ Melati Sumari, Dini Farhana Baharudin, Norfaezah Md Khalid, Nor Hasniah Ibrahim, Ida Hartina Ahmed Tharbe, "*Family Functioning in a Collectivist Culture of Malaysia: A Qualitative Study*" 2019, The family journal, Article first published online: April 22, 2019 Tillgänglig online: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1066480719844334>

⁷ Jack Donnelly, "*International Human Rights*", 2013, fjärde upplagan, westview press, sid 183

⁸ Natalie Oswin, "*Queer time in global city Singapore: Neoliberal futures and the 'freedom to love'*" *Sexualities* 2014, Vol. 17(4) 412–433 sid 418

⁹ Oswin, 2014 sid 413

ifrån självklar. Konkurrensen är hård, många städer tävlar om att bli regionens globala huvudstad, Hong Kong, Shanghai, Sydney och Taipei har samma mål som Singapore. För att nå målet vill Singapore framför allt utvecklas inom två områden. Man vill modernisera staden och fylla den med talangfulla människor.

Situationen i Singapore beskrivs som ett kulturkrig mellan konservativa och progressiva. Kraven på den globala staden har gjort att kraven på en öppen syn på homosexualitet har ökat. De progressiva menar att en liberal syn på homosexualitet innefattas i målet att vara en global stad.¹⁰ Attityderna har förändrats de senaste åren. 2007 hördes för första gången i Singapores parlament ett anförande av aktivister som motsatte sig "section 377A of The Penal Code", lagen som förbjuder sex mellan homosexuella män i Singapore och som kan ge upp till två års fängelse.¹¹ Anförandet är en indikation på att attityder håller på att förändra, trots att lagen fortfarande gäller i landet.

I Maj 2019 släppte "The Institute for Policy Studies" (IPS) en rapport som visar på attitydförändringar gentemot homosexuella bland medborgarna i Singapore. Studien mätte två variabler. När sex mellan homosexuella ses som fel och när giftemål mellan homosexuella ses som fel, och jämförde resultaten med samma svar från 2013. De två svarande grupperna var 18-25-åringar och 65-åringar. Resultaten visade att de flesta svar fortfarande uttryckte en konservativ uppfattning i frågan men det gick att skönja att unga visade större acceptans för homosexualitet jämfört med tidigare.¹² Författarna gör också prediktioner för framtiden och spår att om den progressiva trenden skulle fortsätta hos unga skulle det till slut leda till att viss lagstiftning i landet måste ses över.

Walid Jumblatt Abdullah beskriver situationen i Singapore i en studie med namnet "*Electoral Secularism in Singapore: Political Responses to Homosexuality*" från 2019. Det finns både liberala och konservativa strömningar i landet och Singapores regering har enligt studien ingen egen ideologisk uppfattning i frågan. Regeringens prioritet är att upprätthålla ordning i landet och måste därför orientera sig mellan de båda grupperna utan att uppröra någon. Man gör detta genom att fortsätta ha en repressiv lag mot homosexuella (sektion 377a) men sällan tillämpa lagen i straffsyfte. Abdullah

¹⁰ Henri Yulius, Shawna Tang and Baden Offord, "The Globalization of LGBT identity and Same-Sex Marriage as a Catalyst of Neo Institutional Values: Singapore and Indonesia in Focus" in "Global perspectives on same-sex marriage", edited by Bronwyn Winter, Maxime Forest och Réjane Sénac. 2018, Palgrave Macmillan sid 191

¹¹Ibid sid 183

¹²Cheng, 2019, sid 1

tar regeringspartiets perspektiv och dess behov av tillmötesgå både progressiva och konservativa grupper och beskriver uppträdandet med termen "Electoral Secularism."¹³

Homosexualitet är fortfarande tabubelagt i konservativa länder och mycket av forskningen som utförts har fokuserat på den globala nord. Amy Adamczyk och Yen-hsin Alice Cheng diskuterar homosexualitet i konfucianska länder i artikeln "*Explaining attitudes about homosexuality in Confucian and non-Confucian nations: Is there a 'cultural' influence?*".¹⁴ Studien är enligt forskarna den första i sitt slag och ger en god ingång till min egen undersökning. Enligt studien är invånare i länder som influeras av konfucianska värden mindre toleranta än europeiska och amerikanska länder och detta kan förklaras med en vilja att fortsätta hålla familjens ställning stark. Detta sammanfattas som konfuciansk kulturellt betingad effekt. Studien diskuterar begreppet "Asian Values" som oftast ställs i motsats till europeiska värden. Den vanliga uppfattningen när dessa ställs mot varandra är att asiatiska länder är mer konservativa och europeiska mer liberala. Efter att ha tittat närmare på länderna i Asien hittade man istället en annan dikotomi, den mellan konfucianska länder mot icke-konfucianska länder. Där fann man att synen på homosexualitet är nära besläktad med synen på skilsmässa. Viljan att hålla familjen enig tenderar att vara extra stark i konfucianska samhällen och homosexualitet framhålls ofta som ett hot mot kärnfamiljen. Utbredd homosexualitet utgör ett hot mot den rådande ordningen och familjen som den centrala punkten i samhället. Studien diskuterar konfucianismen utifrån fem länder, dock inte Singapore som exkluderats ur undersökningen på grund av bristfälliga data utifrån undersökningens nyckelvariabler.¹⁵ Denna studie visar resultat som inte överensstämmer med de resultat som jag har fått vilket är intressant. Jag kommer använda denna studie för att ge bredare perspektiv och sätta min egen studie i perspektiv.

En studie som delvis riktat in sig på Singapore och som även tar upp konfucianismens inflytande är "*Social Tolerance of Homosexuality: A Quantitative Comparison of Mainland China, Singapore, and Taiwan*" författad av Min Zhou och Tianyang Hu." Forskarna jämför toleransen för homosexuella i Singapore, Taiwan och Fastlandskina, tre regioner som är starkt influerade av konfucianismen. Taiwan sticker ut som det progressiva landet av de tre och den tillåtande miljö som landet skapat gör

¹³ Walid Jumblatt Abdullah, "*Electoral Secularism in Singapore: Political Responses to Homosexuality*", 2019, Asian Studies Review, 43:2, 239-255, sid 1 [tillgänglig online:

<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10357823.2019.1593945?needAccess=true>]

¹⁴ Amy Adamczyk och Yen-hsin Alice Cheng, "*Explaining attitudes about homosexuality in Confucian and non-Confucian nations: Is there a 'cultural' influence?*", 2015, social science research 51 276-289 [tillgänglig online:<https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0049089X14001823?token=975439B46182870CF9643D97F38707D0F3F8AE7210A4EB3588308374E3510EFD2549F4E2EC960383E0094056A16B6301>] sid 1

¹⁵ Ibid sid 12

också att utrymmet för individer att uttrycka sin sexualitet ökar.¹⁶ Fastlandskina är minst tolerant och Singapore placerar sig i mitten, närmare Kina än Taiwan. De olika samhällspolitiska miljöerna i länderna gör att de individuella faktorerna som utbildning, ålder och inkomstnivå får olika utfall.

Ytterligare en artikel som berör section 377a of the Penal Codes ställning i Singapore är "*The Communitarian Case for Decriminalising Male Homosexuality for Singapore's Common Good*" skriven av Ya Lan Chang. Här argumenteras och diskuteras bevarandet av kriminaliseringen av manlig homosexualitet. Författaren argumenterar emot att kriminaliseringen kan upprätthållas i allmännyttans namn.¹⁷

Frågan blir allt mer uppmärksam i Singapore medan det fortfarande sker väldigt lite på forskningsläget i Malaysia. Kanske beror detta på frågans kontroversiella karaktär i landet och det tabubelagda läget som råder på Malaysiska universitet. Frågan är fortfarande färsk och många av studierna som beskrivs ovan poängterar att det behövs ytterligare forskning i ämnet.

¹⁶Min Zhou och Tianyang Hu, 2019, "*Social Tolerance of Homosexuality: A Quantitative Comparison of Mainland China, Singapore, and Taiwan*" [tillgänglig online <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21620555.2019.1654368>] sid 1

¹⁷ Ya Lan Chang, "*The Communitarian Case for Decriminalising Male Homosexuality for Singapore's Common Good*" *Asia-pacific journal on human rights and the law* 20 (2019) 90-130 sid 1 Tillgänglig online: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10357823.2019.1593945?needAccess=true>

4. Metod

4.1 Idéanalys med idealtyper

Till den här uppsatsen har jag valt att använda mig av idealtyper. Syftet med idealtypen är att lyfta fram utmärkande drag hos ett fenomen genom att jämföra dessa med en renodlad tankekonstruktion. Idealtypen är särskilt lämpad för att visa upp idéers innebörd i förhållande till världen. Ordet "ideal" bör i det här sammanhanget inte tolkas som den bästa eller som den mest representativa. Idealtypen ska inte motsvara verkligheten utan vara just en renodling¹⁸.

4.2 Idéanalys

En idéanalys kan enligt Ludvig Holmberg ha tre syften, att beskriva, förklara eller att ta ställning till ett material. Dessa kan hållas isär men kan också kombineras inom ramen för samma undersökning. Den förklarande idéanalysen använder sig av politiska uttalanden, dokument och andra texter som indikatorer och intresserar sig inte främst för innehållet i politiska texter och budskap. Man vill istället använda uttalandena som möjliga belägg för att vissa övertygelser varit överordnade som motiv.¹⁹ Tre inriktningar brukar lyftas fram. Jämförelser med tidigare tolkningar, jämförelser med andra tidpunkter och med andra fall.²⁰ I den här uppsatsen kommer jag att jämföra två fall, Malaysia och Singapore.

Det finns två tillvägagångssätt för att analysera idéer. Att göra det genom idealtyper eller att göra det genom dimensioner. Idealtyper har mer strikta ramar och syftar till att samla material från olika ämnen.²¹ Den första versionen av idealtyper som analysverktyg togs fram av den tyske sociologen Max Weber. Webers idealtyper har dock sällan använts som forskningsredskap då Webers konstruktion av idealtypen var vag och inte plockats upp av andra forskare.²² Weber menar att idealtypen i sig inte kan vara målet med samhällsvetenskapen utan endast ska fungera som ett medel.

²³

¹⁸ Göran Bergström och Per Anders Svärd, 2018, "Idé och ideologianalys" i "Textens makt och mening", Göran Bergström och Kristina Boreus, Studentlitteratur AB, Lund sid 148

¹⁹ Ludvig Beckman, "Grundbok i idéanalys", 2007, andra upplagan, Santerus förlag, Stockholm, sid 81

²⁰ Beckman, 2007, sid 49

²¹ Beckman, 2007, sid. 25

²² Richard Swedberg, "How to use Max Weber's ideal type in sociological analysis". *Journal of Classical Sociology* 2018, Vol. 18(3) 181–196 © The Author(s) 2017, [tillgänglig online:

https://www.jstor.org/stable/2601361?seq=30#metadata_info_tab_contents] sid 1

²³ Ibid sid 3

Idealtyper konstruerades först av Weber som en måttstock som forskaren ska mäta verkliga fenomen med. Forskaren samlar ett antal egenskaper eller kännetecken för ett visst fenomen och jämför sedan de empiriska observationerna med denna idealtyp. På det sättet kan man isolera vissa faktorer som är mer relevanta än andra.²⁴ Fördelarna med idealtypen är att forskaren kan möta ett ämne som är outforskat eller som forskaren vet lite om. Metoden ger också forskaren ett verktyg för att fånga den empiriska verkligheten då den jämförs med idealtypen. När verkligheten och idealtypen jämförs ger det forskaren nya perspektiv och infallsvinklar.²⁵

Till denna uppsats har två idealtyper konstruerats för att undersökningen ska kunna genomföras. En som ska representera Asian Values och en som ska representera västerländska värden. Dessa kommer att användas som två representanter för ideologier och samling av idéer.

²⁴ Bergström och Svärd, 2018, sid. 148

²⁵ Swedberg, 2018, sid 4

5. Teoretiskt ramverk:

Idealtyperna är utformade efter teoretiskt material som sedan fungerat som vägledande när undersökningen genomförts. Det teoretiska ramverket är också det som utgör grunden för idealtyperna som kommer att användas för uppsatsens undersökning. Typerna ska inte tolkas som att de representerar vardera land utan är renodlingar av en individualiserad västerländsk bild av samhället och på en konservativ idé om samhället med grund i konfucianismen. Även om Malaysia är ett konservativt land bygger dess konservatism på en traditionell islamsk idétradition och inte en konfucianistisk.

5.1 Idealtyp #1 - Individualiserad västerländsk

Den individualiserade idealtypen består av fyra komponenter. Ulf Bjereld och Marie Demkers individualiseringsteori som beskriver den normupplösning som skett i västvärlden sedan 1968. De beskriver dagens samhälle som karaktäriserat av auktoritetsupplösning och normupplösning inom många sfärer. Varje individ är bärare av sina egna egenskaper och konkurrerar med dessa på en kapitalistisk marknad. Teorin utgår från västvärlden men har ambitionen att vara globalt applicerbar. I den här uppsatsen kommer deras tankar att testas genom att, i en idealtyp, appliceras på dagens Singapore och Malaysia. För att komplettera detta skriver Saskia Sassen om globalisering och den globala staden. Platsens förminskade, eller i alla fall förändrade betydelse är en byggsten i idealtypen. Vinnarna i detta har Richard Florida benämnt som "Den kreativa klassen". Det är dessa som Singapores stat uttryckligen försöker locka till landet i sin jakt på att bli sydostasiens centra. Slutligen kommer vi till vad det egentligen är som studeras i den här uppsatsen, hur attityder förändras. Till detta har jag lånat Martha Finnemore and Kathryn Sikkinks syn på norm och attitydförändringar. Deras både nationella och internationella perspektiv är en ytterligare byggsten i det teoretiska ramverket.

5.1.1. Individualiseringsteori och normupplösning

Ulf Bjereld och Marie Demker bygger sin individualiseringsteori på marxistisk grund och tar spjärn mot händelserna efter år 1968 för att förklara den. Enligt författarna är 1968 året när individualiseringprocessen i västvärlden tar sin början. Tiden karaktäriseras av norm och auktoritetsupplösning inom många olika sfärer.

Bjereld och Demker beskriver världen idag som ett informationssamhälle som växt fram genom förändringar av kommunikationssätt. Tidigare var territoriet en förutsättning för att organisera den politiska ordningen men i och med teknikutvecklingen är det inte längre lika självklart att nationalstaten är den centrala delen för utövandet av politiskt makt. Den kommunikationella revolutionen har gjort nätverkssamarbete till den centrala formen för mänsklig organisering. Ordningen är fortfarande kapitalistiskt men konkurrenskraft uppstår framför allt genom flexibilitet och produktivitet genom innovationer.²⁶

Flexibilitet är den viktigaste egenskapen i den informationella kapitalismen. Tekniken är i ständig utvecklingen och människor med förmåga att kunna omdefiniera sig kan hänga med i produktionsprocessens utveckling. Övriga kommer ha en bestämd uppgift och är därmed utbytbara, mot människor eller maskiner.²⁷ Detta leder till att sysselsättningsrelationerna tenderar att individualiseras. En växande andel av informationsproducenterna får kontroll över sin egen arbetstid och process och blir självständiga. Dessa omständigheter leder i sin tur till *individualisering* och *destabilisering*.²⁸

Perioden vi upplever kallar Bjereld och Demker för ultramoderniteten. Det primära objektet i ultramoderniteten framstår som kunskap.²⁹ Varje individ i den nya kapitalismen är bärare av sin egen unika kompetens och eftersom den nya produktionen är beroende av innovationsförmåga, kreativitet och specialkunskaper. Positionen skapar egenintresse och maktpositioner och gör informationella producenter till globala aktörer. Tid och rum är inte längre lika avgörande för kulturskapande mellan människor. Istället är det via människor som delar liknande erfarenheter och värderingar som kultur skapas.³⁰

Kampen om kunskapen blir allt mer avgörande. Detta med tanke på att tidigare givna auktoriteter och att individens kreativitet och flexibilitet är det som är avgörande för produktionen. På grund av sin förmåga att lösa problem och möjlighet till meningsfulla tolkningar blir kunskapen den centrala källan till makt.³¹ Individualiseringen förstärks ytterligare genom att den på arbetsmarknaden har rollen som unik kompetensbärare.³²

²⁶ Ulf Bjereld & Marie Demker "1968. När allt började.", 2018, första upplagan, Scandbook UAB, Litauen sid 58

²⁷ Ibid sid 59

²⁸ Ibid sid 60

²⁹ Ibid sid 243

³⁰ Ibid sid 61

³¹ Bjereld och Demker, 2018, sid 68

³² Ibid sid 69

5.1.2. Den globala staden

Globalisering består enligt Sassen av två delar, dels de internationella institutioner och organisationer och andra organiserade former av globalt samarbete. Den andra delen av globaliseringen består av de gränsöverskridande nätverk och formationer som för samman processer. Dessa är till exempel internationella människorättsorganisationer som tränger sig in i nationella domstolar.³³

Sassen beskriver statens position i den globaliserade världen. Det globala kan inkludera mycket men Sassen beskriver det globala som överstigande gränsen men dels också beroende av det nationella.³⁴

Den globala ekonomins platser är enligt Ssassens perspektiv strategiskt utvalda. Dessa finns inom andra nationella territorier. Det kan till exempel vara globala städer eller "Silicon Valleys".³⁵

Att dessa platser ligger inom nationella gränser gör att det faktiskt finns visst utrymme att kontrollera dessa nyckelfunktioner i den globala ekonomin.

Förankringen av staten i det globala har till viss del skett på bekostnad av det nationella. Det som tidigare var givet nationellt är inte lika självklart idag och betydelsen i ordet nationellt kan komma att förändras.³⁶ Nästan alla definitioner av staten, ursprungligen Webers, innefattar någon form av territoriell kontroll. Enligt Sassen har statens suveränitet aldrig varit absolut utan alltid utsatt för olika typer av utmaningar. Statens suveränitet har alltså påverkats och det globala och det nationella har påverkat varandra. Nu går dock trenden mot en allt större interaktion mellan det globala och nationella. Sedan 1980-talet har staten gått med i globaliseringen genom att ge rättigheter till icke-nationella firmor, tagit bort internationella regleringar och allt större makt har givits till internationella organisationer.³⁷

5.1.3 Kreativa klassen

Richard Florida var den som myntade begreppet "Den kreativa klassen" för att beskriva samhällets klassindelning idag. Den kreativa klassen består av två delar. Den första, kärnan, innehåller superkreativa människor som jobbar som professorer, forskare, ingenjörer, poeter, opinionsbildare och författare. Gruppen definieras av att alla är djupt engagerade i den kreativa processen. Den kreativa klassen jobbar inte med att bara lösa problemen, de ska själva identifiera behov och sen hitta

³³ Ibid 82

³⁴ Saskia Sassen, 2007, "Places and spaces of the global" in "Globalisation Theory. Approaches and Controversies" Edited by David Held & Anthony McGrew, Polity Press, Manchester, sid 79

³⁵ Ibid sid 83

³⁶ Ibid sid 96

³⁷ Ibid sid 97

lösningen. En forskare utvecklar en ny teori som kan appliceras i många sammanhang eller en musiker som komponerar något som ska spelas om igen är ett exempel på detta.³⁸ Den andra delen av den kreativa klassen jobbar med kreativt problemlösande genom att tillgodogöra sig och använda komplex kunskap. För detta krävs en gedigen formell utbildning och stort humankapital. Exempel på detta är läkare, advokater och direktörer. De använder och anpassar standardperspektiv på nya sätt så att de passar i olika situationer.³⁹

Nya normer, värderingar och attityder följer också med att den nya klassen utvecklas. Florida sammanställer och delar in värderingar i tre grupper: *Individualitet, meritokrati, samt mångfald och öppenhet*.⁴⁰ Kreativa människor har alltid varit *individualister* och har haft svårt att för traditionella gruppformer och institutionella direktiv. Idag är synsättet betydligt vanligare. Idag strävar människor efter att skapa individualistiska identiteter som speglar ens kreativitet.⁴¹ *Meritokratin* är viktig för den kreativa klassen då den tror på arbete, utmaningar och stimulans. Beviset på att man lyckats är inte pengar utan meriter. Pengar kan fungera som en indikation på att man lyckats men är inte huvudmålet.⁴² *Mångfald och öppenhet* är grundläggande för den kreativa klassen och de tenderar att värdesätta organisationer som speglar dessa värden. Det är egenintresset som driver den kreativa klassen att uppskatta mångfald då mångfald kan vara ett tecken på meritokrati.

Det blir allt tydligare att den kreativa klassens medlemmar också är ekonomiska vinnare. Florida beskriver en tydligare geografisk uppdelning av människor från den kreativa klassen och serviceklassen. Arbetarklasstäder utvecklas inte lika snabbt ekonomiskt som den kreativa klassens städer.⁴³ Genom att öka en plats kreativa kapital ökas också det ekonomiska välståndet och genererar nya jobb för människor i alla klasser. För ett samhälle kräver detta betydande investeringar i infrastruktur för att locka den kreativa klassen.⁴⁴

5.1.4. Attitydförändring

Denna uppsats kommer att behandla de attitydförändringar som skett i Singapore och Malaysia. Att studera attityd och normförändringar har alltid varit en viktig del för studiet av politik.⁴⁵ Ur ett

³⁸ Richard Florida, "*Den kreativa klassens framväxt*", 2006, Daidalos AB, Uddevalla, sid. 103

³⁹ Ibid sid 103

⁴⁰ Ibid sid 111

⁴¹ Ibid sid 111

⁴² Ibid sid 112

⁴³ Florida, 2006, sid 282

⁴⁴ Ibid sid 374

⁴⁵ Martha Finnemore and Kathryn Sikkink, "*International Norm Dynamics and Political Change*", International Organization, Vol. 52, No. 4, International Organization at Fifty: Exploration and Contestation in the Study of World Politics (Autumn, 1998), pp. 887-91, sid 3 [tillgänglig online på https://www.jstor.org/stable/2601361?seq=17#metadata_info_tab_contents]

konstruktivistiskt perspektiv är det internationella systemets viktigaste byggstenar de idéer och normer som styr systemet genom spridning av idéer.⁴⁶

Det är svårt att skilja internationella normer från nationella. Oftast är de tätt ihopkopplade och har påverkat varandra under utvecklingen. Internationella normer tolkas ofta genom ett nationellt filter vilket påverkar hur den normerna sedan förstås och utvecklas. Internationella normer kan också fungera som en hävstång för mindre grupper att kräva sin rätt och vinna utrymme i debatten.⁴⁷

Det går att förstå normers påverkan som en trestegsprocess. Det börjar med uppkomsten av normen (*Norm emergence*), sedan sprids normen och accepteras av en bred massa vilket kallas "normkaskad" (*Norm cascade*) och slutligen internaliseras normen (*internalization*). Det tredje stegets mål är uppnått när normen anammas av många makthavare och relevanta statliga aktörer.⁴⁸

Normuppkomsten drivs oftast av intressegrupper genom påverkansarbete mot andra människor och styrande samt i det internationella systemet även gentemot stater. Genom en kombination av påtryckningar för anpassningar, en vilja från statsledare att vinna internationell legitimitet och få en förbättrad självaktning sker en socialisering mellan människor och stater som genomför det andra steget, *normkaskaden*. Till sist är normen inte längre något som är öppet för debatt utan normen har blivit självklar och tagen för given. Därmed är normen *internaliserad*.⁴⁹

⁴⁶Finnemore and Sikkink 1998, sid 8

⁴⁷Ibid sid 7

⁴⁸Ibid sid 9

⁴⁹Ibid sid 9

5.2 Idealtyp #2 - Asian Values

Den andra idealtypen representerar Asian Values och inkluderar idéer som bygger på konfucianska grunder. Det går inte förstå Asian Values utan att förstå den kontext som begreppet myntades i. Asian Values uppkom från början som en reaktion på spridningen av demokrati och mänskliga rättigheter. Förespråkare för Asian Values brukar lyfta fram tre argument för sin sak. Normer från andra kulturer borde inte appliceras i asiatiska länder, asiatiska samhällen värderar det gemensamma högre än det individuella och rätten till utveckling genom ekonomisk tillväxt är viktigare än politiska och civila rättigheter.⁵⁰

5.2.1 Begreppet Asian Values

Michael D. Barr beskriver "Asian Values" som ett kulturpolitiskt begrepp som först användes av Singapores förre premiärminister Lee Kuan Yew. Begreppet syftar inte på en uppsättning regler utan är en politisk grund som bygger på kulturell relativistisk inställning till demokrati och mänskliga rättigheter. Liberala värden och normer presenteras som universella men är i grunden västerländska. Dessa ses som ett påbud från västvärlden av länderna i Asien och är inte mer legitima än redan existerande lokala normer.⁵¹ Malaysias före detta premiärminister Mahathir anser att västerländska intressen bygger på girighet och en vilja till konflikt. Det samma gäller mänskliga rättigheter och friheter som anses vara ett sätt att kontrollera och dominera länder. De mänskliga rättigheterna har inget att göra med humanism utan är ett verktyg för kontroll.⁵² De mänskliga rättigheterna har från östasiatiskt håll setts som en form av normimperialism. Asian Values-diskursen speglar samma synsätt som fått Europa och väst att alltid framstå som subjektet i historieskrivningen. Samma världsbild som ligger bakom kolonialismen finns att spåra i de mänskliga rättigheterna.⁵³

Det finns en rädsla från Asian Values-förespråkare att demokrati, folkstyre, och den frihet som inkluderas i styrelseskicket, leder till anarki. Man hävdar att stabiliteten i auktoritära stater ger bättre förutsättningar för politiska beslut. Att garantera stabilitet och öka det ekonomiska välståndet prioriteras över individuella friheter. Landets ekonomiska utveckling prioriteras på bekostnad av individuella rättigheter har under 1900-talet varit fallet i både Malaysia och Singapore. Ländernas, och

⁵⁰ Wan a Manan. "A Nation in Distress: Human Rights, Authoritarianism, and Asian Values in Malaysia" Sojourn: Journal of Social Issues in Southeast Asia Vol. 14, No. 2, ASIAN WAYS: ASIAN VALUES REVISITED (October 1999), sid 6

⁵¹ Michael D. Barr, "Cultural politics and asian values: the tepid war," 2002, Routledge, New York sid, 4

⁵² Leigh Jenco, "Revisiting Asian Values" i "Journal of the history of Ideas", april 2013, Tillgänglig online <https://content.ebscohost.com/ContentServer.asp?T=P&P=AN&K=86704577&S=R&D=a9h&EbscoContent=dGJyMNLr40SeprU4yNfsOLCmsEieprRSs664SraWxWXS&ContentCustomer=dGJyMPGpt0mwqrBRuePfgvyx43zx> sid 14

⁵³ Jenco, 2013, sid 19

regionens, starka ekonomiska tillväxt har skapat oro i västvärlden. Utvecklingen har skett under andra förutsättningar och genom ekonomiska metoder som inte accepterats av västvärlden. Inte för att de varit sämre, bara annorlunda från sättet som västvärlden växte. Ett av svaren på detta är enligt Mahathir att återta stoltheten i det asiatiska sättet att styra sin länder.⁵⁴

Det kollektiva synsättet är prioriterat framför individuella rättigheter. Dessa bygger på statens skyldigheter mot människor som kollektiv och inte som individer. Staten är skyldig samhället att bevara fred, ge stabilitet och ekonomisk utveckling. Dessa skyldigheter är sammanlänkade med en absolutistisk inställning till statssuveränitet. Mänskliga rättigheter ska bara implementeras till den grad den suveräna staten har vilja och möjlighet till. Kulturella, ekonomiska och sociala faktorer är något som landet måste ta hänsyn till och dessa måste respekteras.⁵⁵ Malaysias före detta premiärminister Mahathir lyfte behovet av lokal anpassning för de mänskliga rättigheterna. Mahathir är en av dem som lyft fram perspektivet att mänskliga rättigheters globala karaktär är ett sätt för väst att politiskt överföra och trycka på asiatiska länder en uppsättning västerländska värderingar och konsumtionsmönster.⁵⁶

5.2.2. Konfucianism

Asian values har sitt ursprung i den konfucianism som utvecklats kring staten och inte den ursprungliga konfucianism som predikades av Confucius. Konfucianism handlar om människor och förhållandet mellan dem och hur detta ska vägleda styrningen av ett samhälle.⁵⁷ Konfucianismen är i grunden kollektivistisk och byggs via relationer. Grundläggande för att erkänna en persons roll i den sociala relationen är att använda dennes namn eller titel. Att inte benämna personen eller erkänna den utifrån rätt social roll ses som ickelegitim och omoraliskt.⁵⁸ Familjen har en särställning inom konfucianismen och i Asian Values. Den fungerar som grund och ska förmedla den relationella synen på samhället och ses som en naturlig och självgående funktion.⁵⁹ Det är familjen som är ens första och primära sammanhang och gemenskap och det är där barnen socialiseras in i samhället. Genom

⁵⁴ Jenco, 2013, sid 20

⁵⁵ Barr 2002, sid 6

⁵⁶ Lopez, 2007, sid 54

⁵⁷ Barr, 2002, sid 5

⁵⁸ Chien-yuan Tseng, "Human Rights Are Human Rights: Asian Values, Chinese Characteristics and Universal Values" i "Contemporary Chinese political economy and strategic relations: an international journal", Vol.3, No2, July/Aug. 2017 [Tillgänglig online https://www.researchgate.net/profile/Emile_Yeoh/publication/320347680_Joseph_Yu-shek_Cheng_and_Emile_Kok-Kheng_Yeoh_focus_issue_editors_2017_Hong_Kong_Twenty_Years_after_the_Handover_Quo_Vadis_Contemporary_Chinese_Political_Economy_and_Strategic_Relations_An_International/links/59df5e5ea6fdccfcfd435446/Joseph-Yu-shek-Cheng-and-Emile-Kok-Kheng-Yeoh-focus-issue-editors-2017-Hong-Kong-Twenty-Years-after-the-Handover-Quo-Vadis-Contemporary-Chinese-Political-Economy-and-Strategic-Relations-An-Internatio.pdf#page=485] sid 489

⁵⁹ Barr, 2002, sid 7

familjen lär sig barnet också den filosofiska modell där man tänker på samhället som organiskt och en enhet. ⁶⁰ Från ett Asian values-perspektiv är mänskliga relationer som invävda i samhället. Det lokala asiatiska perspektivet ställs emot den västlerländska liberala atomistiska människosynen som värderar självständighet högt och familjeideal lågt och leder till förfall och dekadens. ⁶¹

En faktor som påverkar Asian Values är den socialkonservativa grunden som framför allt berör familjesammansättning. Även i asiatiska länder som med västerländska ögon kan verka liberala (exempelvis Japan) är familjesammanhållningen ett starkt ideal. Den stora skillnaden mot väst och länder är Islam eller Konfucianismen har starka fästen är hur maktförhållandena inom familjen är könskodade. ⁶² Samhället är hierarkiskt, patriarkalt och organiserat med familjen i centrum. Även den personliga dygden och stort respekt för lärande är grundstenar. ⁶³ Familjen är en grundpelare konfucianismen och mannen är dess centrala aktör och har högst status. Varje person i familjen ses som en förmedlare av och deltagare i de bilaterala relationerna. Det är via rollen som far, son, granne, ung eller gammal som personen tilldelas plikter och kapaciteter. ⁶⁴

Konfucianismen innehåller två fenomen som gör den svår att förena med mänskliga rättigheter och demokrati, elitismen och kollektivismen. Den stora respekten för auktoriteter och rådande samhällsordningen är svår att föra samman med mänskliga rättigheter som måste göras anspråk på. Det andra hindret är kollektivismen. Inom konfucianismen är gruppen alltid den naturliga bäraren av rättigheter, inte individen. De mänskliga rättigheterna formulerades som just mänskliga och utgår därför från individen. ⁶⁵

Asian Values	Västerländska värden
Kollektivistisk	Individualism
Familjen central och samhällets byggsten, samhällets rättigheter prioriterade	Individer samhällets viktigaste kompetent och bärare av rättigheter
Hierarkisk ordning	Meritokrati och demokrati
Stabilitet	Öppenhet och förändring/frihet

⁶⁰Ibid sid 7

⁶¹ Barr, 2002, sid 5-6

⁶² Barr, 2002, i 182-83

⁶³ Ibid sid 164

⁶⁴ Ibid sid 165

⁶⁵ Barr, 2002, sid 168-169

6. Analys:

I den här delen av uppsatsen kommer resultaten från undersökningen redovisas. Undersökningen presenteras tematiskt med en genomgång av först Singapore och sedan Malaysia. Resultaten redovisas med hjälp av blockcitat från nyhetsartiklar. Citaten som presenteras undertill är representativa för hur materialet ser ut i sin helhet.

6.1 Singapore

I de uttalanden jag undersökt går framför allt tre ideér att spåras. Den första är att Singapore i grunden är ett konservativt samhälle. Den andra är att människor i landet är fria att välja vad de vill. Den tredje idén är att landet klarar sig utan påtryckningar från andra länder och att det är upp till landet och dess medborgare att själva avgöra hur de ska leva sina liv.

“Employment in SG is based on one's merit and ability. Discrimination - be it positive or negative - whether based on race, language, religion, or sexual orientation is not aligned with our social ethos, and has no place in our society.”⁶⁶

Citatet ovan går att se i ljuset av de teoretiska ingångarna. Det är en individualiserad bild av arbetarna som ges uttryck för. Bjereld och Demker beskriver arbetarna som bärare av sina egen kompetens. Vem som helst är enligt citatet berättigad jobb i Singapore om kompetensen och kunskapen är den rätta. Frågan rör egentligen ett samhälles status men här behandlas var och en individuellt.⁶⁷

Richard Floridas ideér om den kreativa klassen går också att applicera på citatet. Tankarna om *individualitet, meritokrati* och *mångfald* går att relatera till citatet.⁶⁸ Man tar avstånd från diskriminering och poängterar att det är meriter och förmåga som ska vara vägledande för anställning. Det finns inget i citatet som förespråkar mångfald, grunden för anställning ska vara oberoende av språk, religion och sexuell läggning. Chan Chun Sing tar avstånd från kvotering (*positive discrimination*) och ger därmed inte uttryck för någon aktiv åtgärd för att öka mångfalden. Istället väger det meritokratiska tungt och är det som enligt citatet är avgörande för jobbmöjligheter.

Detta kan också ses i ljuset av Asian Values. Det kanske främsta målet för en regering är att öka det ekonomiska välståndet. Att Singapore har en tillåtande inställning när det kommer till homosexualitet

⁶⁶ Chan Chun Sing (Minister of social and family development), inlägg på Facebook-sid, 2 Maj 2014 [Tillgänglig online https://www.facebook.com/pg/ChanChunSing.SG/posts/?ref=page_internal]

⁶⁷ Bjereld och Demker, 2018, sid 69

⁶⁸ Florida, 2006, sid 111

och arbete kan förstås som att statens främsta åtagande är den ekonomiska utvecklingen i landet.⁶⁹ I citatet finns fortfarande auktoritära spår. Det är statens uppgift att bestämma normer i landet. Uttalandet är speciellt då det inte sätter individuella rättigheter (rätten att inte bli diskriminerad) mot samhällets rättigheter (ekonomisk utveckling), vilket oftast är fallet inom Asian Values. Istället hänger de två rättighetsuppsättningar samman och är beroende av varandra. Ifall homosexuelatet tillåts kan fler jobba och ekonomin förbättras.

*"The Government's general position has always been that foreign entities should not interfere in our domestic issues, especially political issues or controversial social issues with political overtones. These are political, social or moral choices for Singaporeans to decide for ourselves. LGBT issues are one such example."*⁷⁰

Uttalandet ovan är intressant att se ur ett normspridningsperspektiv. Enligt Martha Finnemore and Kathryn Sikkink är internationella och nationella normer svåra att skilja och går ofta in i varandra. Det går att se situationen som att en norm om homosexualitet har uppstått (*Norm Emergence*) och att den har spridits (*Norm cascade*) men att normen inte nått sista steget, internaliserats. Enligt Finnemore and Sikkink är det tredje steget uppnått just när makthavare har anammat normen.⁷¹ Det går att se som normen är påväg att internaliseras men det går också att hävda att normen har misslyckats med det tredje steget. Det är långt ifrån alla normen som faktiskt når det sista steget och blir internaliserade.

*"Even in America, there is very strong pushback from conservative groups. And it is completely understandable."*⁷²

Man tillbakavisar också kritik från andra länder genom att säga att frågan inte är begränsad till Singapore utan att det är en fråga också i många andra länder och att allt mer liberala samhällsströmningar i frågan möter kritik även i västerländska länder. Detta går tolka som att det finns konkurrerande normspridningar i världen. Förutom den liberala inställningen till homosexualitet finns det konservativa strömningar som också sprids enligt Martha Finnemores and Kathryn Sikkinks

⁶⁹ Barr, 2002, sid 5

⁷⁰ "Ministry of home affair" MHA says foreign sponsors not allowed for Pink Dot, or other events, at Speakers' Corner", 2016, straittimes.com [Tillgänglig online på: <https://www.straittimes.com/singapore/mha-says-foreign-sponsors-not-allowed-for-pink-dot-or-other-events-at-speakers-corner>]

⁷¹ Finnemore and Sikkink, 1998, sid 9

⁷² Prime Minister Lee Hsien Loong "Singapore not ready for same-sex marriage as society is still conservative: PM Lee", 2015, straittimes.com [tillgänglig online <https://www.straittimes.com/singapore/singapore-not-ready-for-same-sex-marriage-as-society-is-still-conservative-pm-lee>]

normcykel. Även den konservativa normen har uppstått (*Norm Emergence*) och kan sägas spridits (*Norm Cascade*) men inte internaliserats i USA.

*“Singapore and Singaporeans will decide on the norms for our society. Foreign companies here should respect local culture and context. They are entitled to decide and articulate their human resource policies, but they should not venture into public advocacy for causes that show discord amongst Singaporeans.”*⁷³

Enligt Sassen har den nationella suveräniteten alltid varit utmanad och att globaliseringen numer utgör en utmaning för nationalstaten.⁷⁴ Ovan ser vi hur utländska företag sägs utmana lokal kultur och normer. Uttalande ger uttryck för att suveränitet i landet hotas. Detta sker när ekonomin globaliseras och internationella företag kommer i kontakt med nya länder. När globaliseringen fortgår kommer detta fenomen att fortsätta och bli vanligare.⁷⁵

Detta kan också relateras till Asian Values. Man motsätter sig inblandning av andra enheter och framhåller att man har egna sätt att styra landet. I citatet ger man uttryck för att normerna är lokala och inblandning inte ska ske utifrån. Asian Values skapades som ett skydd mot den normspridning som skedde från västvärlden gentemot asiatiska länder och detta är fortsatt aktuellt, även i annars liberala Singapore.

*“SG is a largely conservative society. While different groups may express their different points of view, everyone should respect the sensitivities of others and not create division.”*⁷⁶

Konservatismen och att man värderar enighet högt är typiskt för Asian Values, vilket man också kan se i citatet ovan. De konfucianska dragen kommer fram när enighet prioriteras över uppdelning. Nationen är en del av det kollektiva som är den naturliga bäraren av rättigheter.⁷⁷ Singapore är ett av många socialkonservativa länder i Asien och familjens är samhällets viktigaste enhet.⁷⁸

⁷³ Chan Chun Sing, 2014

⁷⁴ Sassen, 2007, sid 96

⁷⁵ Ibid sid 97

⁷⁶ Chan Chun, 2014,

⁷⁷ Barr, 2002, sid 169

⁷⁸ Barr, 2002, sid 182

I flera av citaten ser vi också Singapores inställning till statsuveränitet artikuleras. Många frågor är lokalt betingade och landet motsätter sig inblandning av andra länder och aktörer. Detta har också en tydlig koppling till Asian Values. Det är upp till staten att implementera de normer den tycker passar.

Singapores representanter ger uttryck för många liberala och västvänliga idéer när det gäller HBTQ-frågan. Man ser framför allt arbetet som oberoende av sexualläggning och poängterar att förmåga och meritokrati bör vara vägledande för vem i landet som får jobba. Regeringsledare ger dock fortfarande uttryck för konservativa idéer och värderar nationell enighet högt vilket är drag som framför allt är idéer som kommer från Asian Values. Singapore har alltså punkter som passar i båda idealtyperna. Det finns även ställen där Asian Values och västerländska rättigheter inte sätts mot varandra utan blir beroende av varandra. I första citatet blir individuella rättigheter en förutsättning för kollektivets rättigheter.

6.2. Malaysia

Malaysiska representanter framhåller främst Islam och nationell enighet som grund för att inte acceptera homosexualitet. Detta går att se i uttalandena under till. Tonläget är ofta skarpt och de före detta ministrarna använder en hård retorik. Framför allt försvara man sin inställning med argument som bygger på Asian Values. Den nationella suveräniteten och det religiösa samhällets sammanhållning framstår som viktiga argument.

‘protect[ing] the institution of Islam’ is as important as the economic development of the country.⁷⁹
‘I do not see the process of national transformation solely from the angle of increasing income or the value of per capita income which is usually used as a measure of a country’s development level. But its success must be comprehensive and holistic, it must emphasize on the question of spiritual aspect and Islamic development itself and no less important are the roles of Islamic leaders and scholars.’⁸⁰

Ett av de vanligaste argumenten inom Asian Values är att statens viktigaste åtagande är att skapa ekonomisk utveckling.⁸¹ I citat ovan kommer den uppfattning på kant med islams ställning i

⁷⁹Före detta premiärminister Mohammad Najib Abdul Razak, “LGBTs are ‘deviant aspects’ of Malaysia says Prime Minister”, 2012, Gaystarnew.com. [Tillgänglig online på <https://www.gaystarnews.com/article/lgbts-are-%E2%80%98deviant-aspects%E2%80%99-malaysia-says-prime-minister270612/>]

⁸⁰Ibid

⁸¹Manan, 1999, sid 6

samhället. Det går att tolka som att islam ska ge stabiliteten i samhället men också som att islam i sig har en särställning.

Det antyds i citatet ovan att Malaysia eventuellt skulle tjäna ekonomiskt på mindre restriktiva HBTQ-lagar. Det går att koppla till Floridas tankar om den kreativa klassen och att mer öppna samhällen kommer bli starkare ekonomiskt⁸². Det finns spår av samma synsätt i citatet ovan. Det är möjligt att samma idéer som Florida utvecklat fått fäste ovan. Men i citatet fastställs att den ekonomiska utvecklingen inte är det prioriterade.

*“Hopefully this initiative can mitigate the LGBT culture from spreading into our society,”*⁸³

HBTQ-samhället ses här som något som kan skapa oenighet i samhället. Det är något avvikande som stör harmonin för det religiösa communityt. Man likställer liberalism, mångfald med HBTQ-personer. De är del av samma västerländska paket. Tydligt är att man sätter samhällets enighet och dess harmoni framför individens frihet.⁸⁴

*“Islam is a religion that promotes peace. Islam does not promote violence and teaches us moderation. It is not extreme nor it is too open.”*⁸⁵

Asian Values har som en av sina prioriteringar att landet ska garanteras fred och stabilitet på bekostnad av individuell frihet. Detta är också något som beskrivs i citatet ovan. Det muslimska communityt blir en motsats till västerländsk frihet, som i slutändan leder till dekadens.⁸⁶

*“Although universal human rights have been defined, we still define human rights in the country in the context of Islam and the syariah (Sharia law)”*⁸⁷

⁸² Florida, 2006, sid 374

⁸³ Government minister Khalid Samad, 2018, "Malaysia accused of 'state-sponsored homophobia' after LGBT crackdown", <https://www.theguardian.com/world/2018/aug/22/malaysia-accused-of-state-sponsored-homophobia-after-lgbt-crackdown>

⁸⁴ Barr, 2002, sid 6

⁸⁵ Före detta premiärminister Najib Abdul Razak, 2015, "LGBT community will never have equal rights in Malaysia, tourism minister says" <https://www.malaymail.com/news/malaysia/2015/09/11/lgbt-community-will-never-have-equal-rights-in-malaysia-tourism-minister-sa/967867#sthash.g1zhay44.dpuf>

⁸⁶ Barr, 2002, sid 6

⁸⁷ Najib Abdul Razak, tidigare premiärminister, 2015, "Malaysian prime minister: Government will not defend LGBT rights" [Tillgänglig online] <https://www.washingtonblade.com/2015/08/21/malaysian-prime-minister-government-will-not-defend-lgbt-rights/>

Precis som företrädare för Singapores regering gjort argumenterar man för ett starkt självstyre. Detta är en grundpelare i Asian Values, communityts och landets, rätt att till självbestämmandet och att själva definera sina lagar.⁸⁸ Den lokala anpassning av de mänskliga rättigheterna är också något som den Malaysiska före detta premiärministern Mahathir argumenterat för.⁸⁹

Den Malaysiska hållningen framhåller enighet framför allt i religiös enighet men också på ett bredare samhällsligt plan. HBTQ-rörelsen ses som något aggressivt, extremt och påträngande.

“Groups like the Islamic State and lesbians, gay, bisexuals, and transgenders (LGBT) both target the younger generation and seem successful in influencing certain groups in society.”⁹⁰

Retoriken från Malaysiska regeringsföreträdare är hård för och det är tydligt att man ser homosexualitet som något avvikande från samhället. Att bevara det rådande samhällstillståndet verkar vara det primära målet för landet. Man hävdar att stabiliteten i landet hotas, och jämförelsen med IS får en att undra om de också oroar sig för freden i landet. Stabiliteten och freden två av de viktigaste målen för staten enligt Asian Values.⁹¹

I citatet kan man också ana Malaysias syn på västvärlden och de mänskliga rättigheterna. Att man jämför HBTQ-rörelsen med Islamiska staten visar på hur aggressiv man tycker HBTQ-rörelsen är. Malaysias tidigare premiärminister Mahathir har framhållit den västerländska moralen som girig och konfliktsökande. Samma inställning mot västvärlden går att se i citatet ovan när man jämför HBTQ-rörelsen med en terrorgrupp.⁹²

Noterbart är att det mot samhället eller det religiösa communityt som HBTQ-rörelsen sägs hota. Familjens roll nämns överhuvudtaget inte. Familjen är en viktig aktör inom Asian Values men utelämnas i citaten.⁹³ Att familjen utelämnas ger dock ingen plats till individen, det är andra kollektiv som tar plats i citaten. Utifrån citaten kan man anta att det religiösa kollektivet är det som regeringen framhåller som viktigt.

⁸⁸ Barr, 2002, sid 169

⁸⁹ Lopez, 2007, sid 54

⁹⁰ Najib Abdul Razak, 2015, “Love is not terrorism Najib Neela Ghoshal”
<http://themalaysianinsider.com/sideviews/article/love-is-not-terrorism-najib-neela-ghoshal>

⁹¹ Barr, 2002, sid 5-6

⁹² Jenco, 2013, sid 14

⁹³ Barr, 2002, sid 182-83

6.3. Slutsatser:

Det går att hitta drag av båda idealtyperna hos både Singapore och Malaysia. I Singapores fall är de västerländska dragen som mest framträdande när det kommer till den ekonomiska sektorn. Man är tydliga med att den ekonomiska sektorn i landet baseras på meritokrati och tar avstånd från diskriminering. När det kommer till privatlivet är landet uttalat konservativt. Ytterligare ett drag som framkommer är att man värnar den nationella suveräniteten och självbestämmandet i frågan, något som görs i samklang med Asian Values.

Malaysia framhåller främst den religiösa aspekten för sitt motstånd mot HBTQ-frågor. Detta görs på två sätt. Först genom att framställa homosexualitet som något avvikande, västerländskt som inte hör hemma i landet och kan skapa oreda i landet. Man argumenterar också genom att säga att varje land måste få applicera de mänskliga rättigheterna i sitt eget lands kontext.

Även om Malaysia domineras av idéer från Asian values finns det drag av individualiserade västerländska idéer kring ekonomin. Från citatet framgår att man anar att det skulle kunna finnas ekonomiska fördelar med att liberalisera landet men att dessa offras då det är emot tolkningen av Islam.

7. Diskussion

Enligt A. Adamczyk och Y.-h.A. Cheng är inte den kulturella skiljelinje mellan asiatiska länder och västerländska länder (europeiska och amerikanska) när det gäller acceptans för homosexualitet.

Skiljelinjen som forskaren har hittat går istället mellan konfucianska länder och icke-konfucianska länder i Asien.

Enligt forskarna finns det en koppling mellan synen på skilsmässa och acceptans för homosexualitet.

Tidigare forskning visar att konfucianska länder värderar familjens ställning högre än andra och acceptans för homosexualitet tenderar att ses som ett hot mot den traditionella familjebildningen. I den här uppsatsens resultatdel kan man se att Singapore har en delad syn på homosexualitet. Landet har en konfuciansk bakgrund men har i vissa fall en accepterande syn på homosexualitet. Istället är det Malaysia, det icke-konfucianska landet, som har hårdare inställning mot homosexuella.

Rapporten från "The institute for policy studies" menar på att attityderna bland folket, framför allt bland unga i Singapore, blir mer och mer liberala gentemot homosexuella. Det finns intressanta aspekter som framkommer när man jämför deras undersökning med min egen. I uttalandena från de statsanställda betonas ofta att det är upp till Singapore och dess invånare att avgöra hur människor i landet ska leva. Det lämnas alltså öppningar för att landets inställning skulle förändras om attityderna hos dess invånare förändras, vilket visas på i IPS:s studie. Här ser man återigen den dubbla inställning som Singapores regering ger uttryck för. Samtidigt som man är ett konservativt land och har vissa grundvärderingar så är det fortfarande upp till dess invånare att agera som de vill. Om attityderna bland landets invånare förändras bör rimligtvis också regeringens position kunna förändras.

Detta går i enlighet med vad Walid Jumblatt Abdullah skriver om hur det inte finns det entydiga strömningar i Singapore gällande regeringens position. Abdullahs huvudargument är å andra sidan att regeringen inte har någon egen ideologisk uppfattning i frågan utan är anpassningsbar och röstsökande. Det går dock att argumentera för den konservatismen är en ideologisk uppfattning i frågan och att regeringen därmed faktiskt tar ideologisk ställning och är mer än progressiv. Detta kan också stärkas av aversionen mot inblandning från utländska företag i Singapores normarbete. Det finns också flera sätt att förstå resterande del av Abdullahs argumentation. Representanter för staten poängterar att landet i grunden är konservativt men att människorna i landet är fria att handla hur de vill. Både de progressiva och de konservativa grupperna som Abdullah beskriver får alltså någon form av gehör i uttalandena som tagits upp. Eftersom det framför allt är inom de ekonomiska områdena som Singapore visat acceptans mot homosexuella kan detta också tolkas som röstsökande. Det går att anta att den större acceptansen för homosexualitet kommer att leda till att landet utvecklas

ekonomiskt. I slutändan är alltså den tillåtande hållningen ett sätt för landet att utvecklas ekonomiskt, något som kan ses som röstsökande.

Natalie Oswin beskriver hur Singapore har som ambition att locka den kreativa klassen till sitt land för att växa ekonomiskt. Kreativa människor är de som driver ekonomisk utveckling och väljer att arbeta på platser som präglas av tolerans och öppenhet. Detta är intressant i ljuset av mina resultat. Singapore är som mest välkomnande mot homosexuella i arbetsmarknadsfrågor. Alla är välkomna att jobba i landet, oavsett sexuell läggning. På andra fronter kan man poängtera landets konservativa inriktning men arbetslivet ska vara fritt från diskriminering.

Resultaten knyter an till Jack Donnellys syn på mänskliga rättigheter och Asian Values som en debatt och kamp mellan dessa. Donnelly lägger stor vikt vid de olika synsättens ursprung och att de drivs av vissa länder som redan är i ideologisk konflikt (Kina och USA). Detta går att se även i resultaten då statens representanter också lägger stort fokus på att undvika kritik från andra länder. Detta då Singapore ser problem andra länder som lika goda kålsupare. Donnelly exemplifierar den amerikanska dubbelmoralen med att landet skulle kunna kritisera Singapores företagslagar samtidigt som man själva försvarar landets egna lagar om dödsstraff. Kritiken mot detta synsätt är tydlig i uttalandena från Singapore och Malaysia. Man vill inte ha en västerländsk inblandning i det som länderna ser som sina egna angelägenheter. Båda länderna poängterar ständigt att de inte vill ha inblandning från andra parter.

Litteraturlista:

Walid Jumblatt Abdullah, “*Electoral Secularism in Singapore: Political Responses to Homosexuality*”, 2019, *Asian Studies Review*, 43:2, 239-255, [tillgänglig online: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10357823.2019.1593945?needAccess=true>]

Amy Adamczyk och Yen-hsin Alice Cheng, “*Explaining attitudes about homosexuality in Confucian and non-Confucian nations: Is there a ‘cultural influence?’*”, 2015, *social science research* 51 276-289 [tillgänglig online: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0049089X14001823?token=975439B46182870CF9643D97F38707D0F3F8AE7210A4EB3588308374E3510EFD2549F4E2EC960383E0094056A16B6301>]

Ismael Baba, 2001, “*Gay and Lesbian Couples in Malaysia*”, *Journal of homosexuality*, 40:3-4, 143-163, DOI: 10.1300/J082v40n03_08 Tillgänglig online [:https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1300/J082v40n03_08](https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1300/J082v40n03_08)

Michael D. Barr, “*Cultural politics and asian values: the tepid war*,” 2002, Routledge, New York

BBC, “*Is Singapore's stance on homosexuality changing?*”, 2013, [Tillgänglig online på: <https://www.bbc.com/news/world-asia-22088852>]

Göran Bergström och Per Anders Svärd, “*Idé och ideologianalys*” i “*Textens makt och mening*”, Göran Bergström och Kristina Boreus, Studentlitteratur AB, Lund

Ulf Bjereld & Marie Demker “*1968. När allt började.*“, 2018, första upplagan, Scandbook UAB, Litauen

Ya Lan Chang, “*The Communitarian Case for Decriminalising Male Homosexuality for Singapore’s Common Good*” *Asia-pacific journal on human rights and the law* 20 (2019) 90-130 sid 1 Tillgänglig online: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10357823.2019.1593945?needAccess=true>

Kenneth Cheng, 2019, “*S’poreans more liberal towards homosexuality compared with five years ago, IPS survey finds*”, [tillgänglig online på: https://lkyspp.nus.edu.sg/docs/default-source/ips/today_sporeans-more-liberal-towards-homosexuality-compared-with-five-years-ago-ips-survey-finds_020519.pdf]

Jack Donnelly, “*International Human Rights*”, 2013, fjärde upplagan, westview press.

Martha Finnemore and Kathryn Sikkink,” *International Norm Dynamics and Political Change*”, *International Organization*, Vol. 52, No. 4, *International Organization at Fifty: Exploration and Contestation in the Study of World Politics* (Autumn, 1998), pp. 887-91, sid 3 [tillgänglig online på https://www.jstor.org/stable/2601361?seq=17#metadata_info_tab_contents]

Richard Florida, “*Den kreativa klassens framväxt*”, 2006, Daidalos AB, Uddevalla,

Guardian, *Malaysia accused of state sponsored homophobia after lgbt crackdown.*, 2018, [tillgänglig online på:

<https://www.theguardian.com/world/2018/aug/22/malaysia-accused-of-state-sponsored-homophobia-after-lgbt-crackdown>]

Leigh Jenco, "Revisiting Asian Values" i "Journal of the history of Ideas", april 2013, Tillgänglig online

<https://content.ebscohost.com/ContentServer.asp?T=P&P=AN&K=86704577&S=R&D=a9h&EbscoContent=dGJyMNLr40SeprU4yNfsOLCmsEieprRSs664SraWxWXS&ContentCustomer=dGJyMPGpt0mwqrBRuePfgeyx43zx>

Carolina Lopez C, "Globalisation, state and global human rights actors: contestations between institutions and civil society" in "Politics in Malaysia", 2007 Routledge, New York

Wan a Manan. "A Nation in Distress: Human Rights, Authoritarianism, and Asian Values in Malaysia" Sojourn: Journal of Social Issues in Southeast Asia Vol. 14, No. 2, ASIAN WAYS: ASIAN VALUES REVISITED (October 1999)

Natalie Oswin, "Queer time in global city Singapore: Neoliberal futures and the 'freedom to love'" *Sexualities*, 2014, Vol. 17(4) 412–433 [tillgänglig online:

<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1363460714524765>]

Saskia Sassen, 2007, "The places and spaces of the global: An expended analytic terrain." i David Held & Anthony McGrew (Ed) "Globalization Theory", Polity press, Manchester

Saskia Sassen, 2005, "The Global City: introducing a Concept" [Tillgänglig online:

<http://www.saskiasassen.com/pdfs/publications/the-global-city-brown.pdf>]

Hemla Singaravelu och Wai Hsien Cheah "Being gay and lesbian in Malaysia" 2019, [Tillgänglig online: <https://psycnet.apa.org/record/2019-57843-009>

Melati Sumari, Dini Farhana Baharudin, Norfaezah Md Khalid, Nor Hasniah Ibrahim, Ida Hartina Ahmed Tharbe, "Family Functioning in a Collectivist Culture of Malaysia: A Qualitative Study"

2019, The family journal, Article first published online: April 22, 2019 Tillgänglig online:

<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1066480719844334>

Richard Swedberg, "How to use Max Weber's ideal type in sociological analysis". *Journal of Classical Sociology* 2018, Vol. 18(3) 181–196 © The Author(s) 2017, [tillgänglig online:

https://www.jstor.org/stable/2601361?seq=30#metadata_info_tab_contents]

Mark R. Thompson "Whatever Happened to "Asian Values"?" *Journal of Democracy*, Volume 12, Number 4, October, 2001 [Tillgänglig online:

https://muse.jhu.edu/article/17169/pdf?casa_token=-EABkSuGoQ4AAAAA:yI4h3pPNImOk5xyEWFb6_bFCvjwVGh_jXaJJqx-GLRUkh6jOP1hrH1N_5ozRxZxL2WPGz4juAQ]

Chien-yuan Tseng, *“Human Rights Are Human Rights: Asian Values, Chinese Characteristics and Universal Values”* i *“Contemporary Chinese political economy and strategic relations: an international journal”*, Vol.3, No2, July/Aug. 2017 [Tillgänglig online
https://www.researchgate.net/profile/Emile_Yeoh/publication/320347680_Joseph_Yu-shek_Cheng_and_Emile_Kok-Kheng_Yeoh_focus_issue_editors_2017_Hong_Kong_Twenty_Years_after_the_Handover_Quo_Vadis_Contemporary_Chinese_Political_Economy_and_Strategic_Relations_An_International/links/59df5e5ea6fdccfcfd35446/Joseph-Yu-shek-Cheng-and-Emile-Kok-Kheng-Yeoh-focus-issue-editors-2017-Hong-Kong-Twenty-Years-after-the-Handover-Quo-Vadis-Contemporary-Chinese-Political-Economy-and-Strategic-Relations-An-International.pdf#page=485]

Min Zhou och Tianyang Hu, 2019, *“Social Tolerance of Homosexuality: A Quantitative Comparison of Mainland China, Singapore, and Taiwan”* [tillgänglig online
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21620555.2019.1654368>]

Primärmaterial:

Lee Hsien Loong, *“Singapore not ready for same-sex marriage as society is still conservative: PM Lee”*, 2015, *straitstimes.com* [tillgänglig online
<https://www.straitstimes.com/singapore/singapore-not-ready-for-same-sex-marriage-as-society-is-still-conservative-pm-lee>][senast besökt 7/1-20]

The Ministry of Home Affairs, *MHA says foreign sponsors not allowed for Pink Dot, or other events, at Speakers' Corner”*, 2016, *straitstimes.com* [Tillgänglig online på:
<https://www.straitstimes.com/singapore/mha-says-foreign-sponsors-not-allowed-for-pink-dot-or-other-events-at-speakers-corner>][senast besökt 7/1-20]

Najib Abdul Razak, tidigare premiärminister, 2015, *“Malaysian prime minister: Government will not defend LGBT rights”* [Tillgänglig online
<https://www.washingtonblade.com/2015/08/21/malaysian-prime-minister-government-will-not-defend-lgbt-rights/>][senast besökt 7/1-20]

Najib Abdul Razak, tidigare premiärminister, 2015, *“LGBT community will never have equal rights in Malaysia, tourism minister says”*, *Malaymail*,
<https://www.malaymail.com/news/malaysia/2015/09/11/lgbt-community-will-never-have-equal-rights-in-malaysia-tourism-minister-sa/967867#sthash.g1zhay44.dpuf>[senast besökt 7/1-20]

Najib Abdul Razak tidigare premiärminister, , *“LGBTs are ‘deviant aspects’ of Malaysia says Prime Minister”*, 2012, *Gaystarnew.com*. [Tillgänglig online på
<https://www.gaystarnews.com/article/lgbts-are-%E2%80%98deviant-aspects%E2%80%99-malaysia-says-prime-minister270612/>] [senast besökt 7/1-20]

Najib Abdul Razak, tidigare premiärminister, 2015, "*LGBT community will never have equal rights in Malaysia, tourism minister says*", Malaymail, <https://www.malaymail.com/news/malaysia/2015/09/11/lgbt-community-will-never-have-equal-rights-in-malaysia-tourism-minister-sa/967867#sthash.g1zhay44.dpuf> [senast besökt 7/1-20]

Najib Abdul Razak, 2015, "Love is not terrorism Najib Neela Ghoshal" [Tillgänglig online på: <http://themalaysianinsider.com/sideviews/article/love-is-not-terrorism-najib-neela-ghoshal>] [senast besökt 28/12-19]

Khalid Samad, 2018, "Malaysia accused of 'state-sponsored homophobia' after LGBT crackdown", the Guardian, [Tillgänglig online på: <https://www.theguardian.com/world/2018/aug/22/malaysia-accused-of-state-sponsored-homophobia-after-lgbt-crackdown>][senast besökt 7/1-20]

Chan Chun Sing på Facebook, 2 Maj 2014 [Tillgänglig online https://www.facebook.com/pg/ChanChunSing.SG/posts/?ref=page_internal][senast besökt 7/1-20]